

Nyheter

GP granskar: Larmet från 112

”Det skyfflas ut pengar på löpande band här”, säger en anställd. ”Man undrar vad fan de håller på med, politikerna.”

Kostnaden för Sjukvårdens larmcentral beräknades vid den här tiden till 33 miljoner kronor per år – en summa som skulle komma att mer än dubbleras när tjänstepersonernas prognoser ändrades.

– De kom tillbaka med nya underlagsberäkningar när vi redan hade köpt konceptet. I det läget fanns inte så jättemycket att välja på och så har kostnaden sprungit iväg på ett oförsvarligt sätt, säger Jonas Andersson (L), ordförande för hälso- och sjukvårdsstyrelsen i Västra Götalandsregionen. **Du kallar det oförsvarligt, men hur kan man försvara de här kostnadsökningarna när sjukhusens ambulansverksamheter måste spara miljonbelopp?**

Jonas Andersson.
Bild: Peter Wahlström

– Det är ju det hela konceptet bygger på, att sjukhusen med en mer adekvat utalarmering kommer att kunna använda sin ambulansflotta mer effektivt och på så vis i förlängningen spara kostnader inom ambulansverksamheten, säger Jonas Andersson.

Årets budget för Sjukvårdens larmcentral ligger på drygt 73 miljoner. Tillsammans med dirigeringen, som SOS Alarm sköter, är 128 miljoner avsatt för larmhanteringen. Jämfört med för tre år sedan har kostnaderna fyrdubblats. Men GP:s granskning visar att inte heller den nuvarande budgeten kommer att hållas.

Utöver tidigare kostnadsökningar tillkommer nu nya varje månad. I avtalet mellan SOS Alarm och Västra Götalandsregionen står det att det vinstdrivande aktiebolaget, som ägs till hälften av staten och

Fakta: Avgifter för sena svar

Så stor del av samtalen klarade Sjukvårdens larmcentral att besvara i tid. Beloppen är avgifterna till SOS Alarm för omdirigerade samtal.

- **April:** 54 procent. Kostnad: 1,7 miljoner kronor.
- **Maj:** 62 procent. Kostnad: 1,4 miljoner kronor.
- **Juni:** 52 procent. Kostnad: 1,9 miljoner kronor.
- **Juli:** 34 procent. Kostnad: 2,4 miljoner kronor.
- **Augusti:** 32 procent (t o m 25 aug). Kostnad: Okänd

till hälften av Sveriges kommuner och landsting, ska ta över vårdanrop som Sjukvårdens larmcentral inte besvarar inom 30 sekunder. För detta tas det ut en avgift, som internt kallas ”böter”.

Efter att Sjukvårdens larmcentral tog över hela ansvaret i år har de lyckats besvara mindre än hälften av samtalen i tid – och vart tionde samtal har de inte besvarat alls.

Redan i början av sommaren stod det klart att inte heller den kraftigt uppsvällda budgeten skulle räcka till.

”Kostnadsläget är prekärt”, skriver regionens tjänstepersoner i en rapport.

Under sommaren ökade böterna kraftigt. Totalt har nu regionens skattebetalare fått betala mer än sju miljoner i avgifter till SOS Alarm, för att Sjukvårdens larmcentral inte klarar sitt jobb (se faktaruta).

Bakgrunden till att Sjukvårdens larmcentral inte klarar sitt uppdrag är att ledningen inte lyckats få ordning på bemanningen. Detta leder även till andra ökade kostnader: För att lösa personalbristen erbjuds anställda som är på semester så kallade ”guldpass”, där de får komma in och jobba med nästan dubbel timlön. Sjuksköterskorna på Sjukvårdens larmcentral tjänar redan bättre än genomsnittslönen på någon annan förvaltning inom regionen – i snitt drygt 37 000 kronor i månaden.

– Det skyfflas ut pengar på löpande band här, säger en anställd. – Man undrar vad fan de håller på med, politikerna.

En annan anställd säger att det gör ont i själen när hon tänker på hur det saknas plats för patienter i andra delar av vården och hur de inte har råd att ta in personal. – Någonstans blir det en dubbelmoral, det rimmar så illa på alla sätt, säger personen.

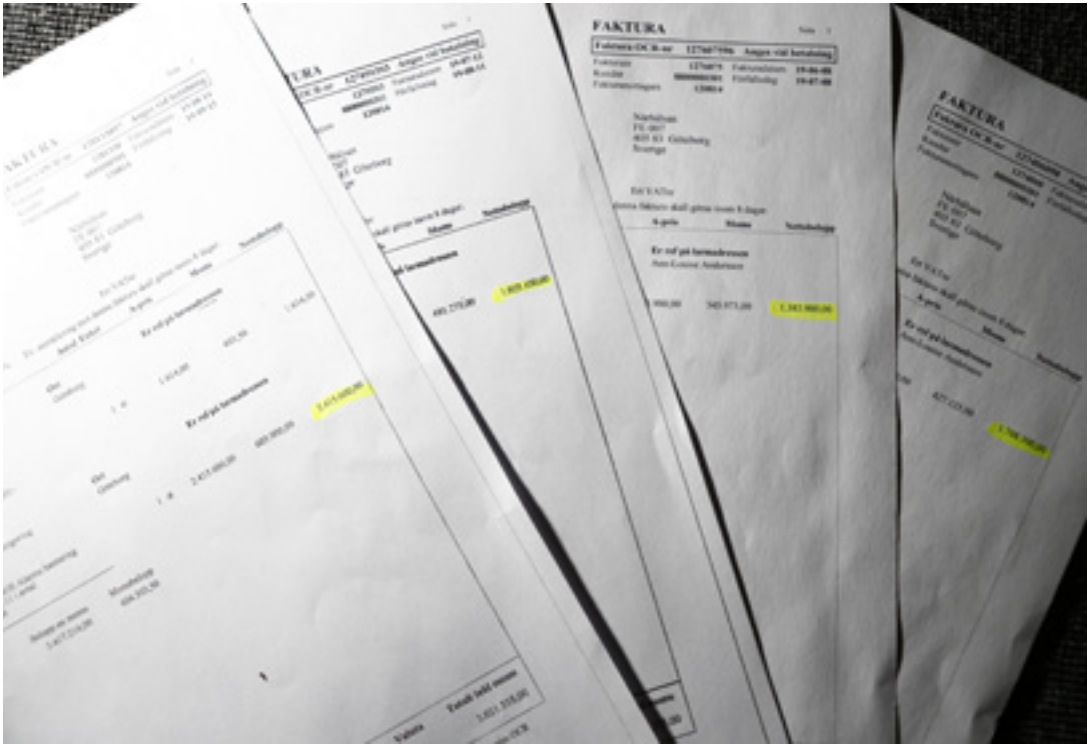
”**För att lösa personalbristen erbjuds så kallade ’guldpass’ med nästan dubbel timlön**

Inte heller senare i år kommer Sjukvårdens larmcentral att klara av den delen av uppdraget som innebär att svara på alla samtal inom 30 sekunder.

– Det är oerhört frustrerande, jag är den första att säga det, säger verksamhetschefen Ann-Louise Andersson.

Tobias Andersson Åkerblom
tobias.andersson.akerblom@gp.se

Månadsfakturer från SOS Alarm till regionen för omdirigerade samtal.

Bild: Petter Trens

Hans Hallén, ambulanschef i Skaraborg, är kritisk till hur kostnaderna för den

Larmnotan

Det skulle leda till effektivare uttryckningar och bättre patientsäkerhet. Men regionens 112-förändring har blivit en miljonsmäll för sjukhusen. Nu måste de skära ner, och patienterna riskerar att drabbas.

Huvuddelen av Sjukvårdens larmcentrals finansiering kommer från sjukhusen som ambulanserna larmas ut ifrån. GP har tidigare berättat att väntetiden för patienter i livsfara har ökat – och i Skaraborg har den ökat mer än genomsnittet. Prisökningen för Sjukvårdens larmcentral kostar Skaraborgs sjukhus mångmiljonbelopp. De måste samtidigt spara omkring åtta miljoner kronor på ambulanserna.

– **Just nu är det** ett ganska dyrt experiment, säger Hans Hallén, verksamhetschef för ambulansen på Skaraborgs sjukhus. – Vi ser inga positiva effekter av det för patienten än så länge och vi ser inga positiva effekter för min verksamhet vad gäller besparingar. Han tror inte heller att sjukhuset i framtiden kommer att kunna spara några pengar genom att Sjukvårdens larmcentral får ned antalet ambulanslarm, då det finns en lägsta

gräns för hur många ambulanser de behöver ha i drift. Ett av målen med satsningen var just att få ned uttryckningarna och på det sättet spara pengar. – Jag kommer att få en sämre tillgänglighet för patienterna i mitt upptagningsområde eftersom jag tvingas spara pengar, pengar som jag kanske inte hade behövt spara om vi inte hade satsat på prioriteringsfunktionen.

GP har kontaktat alla sjukhus som bidrar till finansieringen av Sjukvårdens larmcentral. Samtliga ambulansverksamheter har besparingskrav på miljonbelopp men satsningen har inte inneburit besparingar i form av att antalet ambulansutryckningar gått ned för något av sjukhusen, vilket även bekräftas i regionens rapporter. NU-sjukvården, där Norra Älvsborgs läns sjukhus och Uddevalla sjukhus ingår, står för knappt en